

Нові аспекти в роботі бібліотек по обслуговуванню юнацтва та молоді

Закінчення.
«Початок - на 1-й стор.

Рейтинги доцільно розмістити на інформаційному дисплеї або у формі книжкового дерева (листочками якого будуть служити заповнені читачами листи-анкети).

Результати таких досліджень стануть вам у пригоді при доукомплектуванні книжкового фонду бібліотек.

Кращих читачів радимо представити у «Книзі бібліотечних рекордів», яка може мати будь-яку форму: книжкова виставка, альбом, плакат тощо.

Книга створюється за окремими номінаціями: най-найчитаюча родина; читацька династія; найдопитливіші читачі; аматори інтелектуального читання; читачі-ерудити.

Бібліографія залишається необхідним компонентом виховання у молоді культури читання.

Традиційні рекомендаційні списки можна робити у вигляді «шорт-листів» або короткої реклами книжок з елементами бібліографічного опису, інформаційно-закладок: «Улюблений автор читачів», «Увага! Новий роман», листів-рекомендацій «Відкриваємо нове ім'я», експрес-інформацій «Авангард українського письменства».

Популяризація нових авторів, сучасних бестселерів у такий спосіб знаходить відгук у читачів. Для деяких можна підготувати список книг певного автора, певного спрямування.

Щоб зробити молодих читачів активними помічниками в просуванні читання, можна запропонувати їм написати відгуки про прочитані твори у портфоліо читачів відгуків «Раджу прочитати». Нове видання, що надійшло у фонд, супроводжується листком повернення, де читачеві пропонується поставити оцінку й поділитися враженнями про прочитане.

Читачі можуть стати співавторами серії «Бібліотечна закладка». Кожна з таких закладок - це дум-

ка читача про книгу й інформація про її автора. При оформленні закладок можна використати малюнки й оригінальний текст читача.

Серед різноманітних форм бібліографічних посібників перевага віддається дайджесту, що дозволяє надавати користувачам розгорнуту інформацію про літературні явища.

Коло явищ художньої літератури в сучасному суспільстві надзвичайно широке і різноманітне. Тому видання можуть бути представлені за наступними серіями:

- літературні премії року;
- книгосвіт-визнання, лідери рейтингів, бестселери;
- подія року - автор.

У книжковій виставки є свої переваги перед іншими формами роботи: навіть ті читачі, які не люблять самостійно шукати книжки, обов'язково зупиняться біля добре, зі смаком оформленої виставки. Саме книжкові виставки створюють позитивний імідж бібліотеки.

З метою привернення уваги молоді до читання та полегшення пошуку необхідних видань в бібліотеці доцільно оформити книжкові виставки, які викликають в читачів емоції, не залишають їх байдужими:

- виставка-пропозиція «Бібліо-драйв - для молодих, активних, модних»;
- виставка одного жанру «Фентезі-forever»;
- виставка-серпантин «Бібліо-гурманіка - апетитне читання»;
- виставка-рейтинг «Українське слово просить до тебе: уподобання українських читачів».

З метою рекламування нових надходжень до бібліотеки рекомендуємо такі виставки:

- «Гарний настрій з новинкою», «Книжкове безсоння - читаємо новинку», «Новий час - нові книги».

Інформування широкого загалу читачів про нових письменників може сприяти постійно діюча книжкова виставка «Мінімаркет

сучасної української літератури», де поступово, циклічно представлятимуться твори цих авторів за жанрами, в яких вони працюють. При організації експозиції можна використати лекцію «Смак сучасної української літератури», розділи якої прекрасно розкривають течії, спрямування літературного процесу.

З метою просування читання у молодіжне середовище можна запровадити літературний подіум «Модна книга» як інноваційну форму книжкової виставки за розділами:

- від кутюр - вишукане читання;
- прет-а-порте - читання на кожен день;
- ретро, або з бабусиною скриньки;
- модні аксесуари-новинки літератури;
- зіркова мода. Що читають зірки кіно та естради?

Популяризації вітчизняної літератури можуть сприяти і тематичні перегляди, адресовані певній віковій групі користувачів: «Історія покоління в українській прозі», «Туман кохання ніжно тане», «Твори для вибагливих школярів», «Українські фантасти пропонують». Дебютантів української літератури варто представити на перегляді «Брати слова-перлини й рядки мережити із них».

Радимо використати і малі форми роботи: виставки однієї книги, виставки-персоналії: «Знайомтеся! Кращі письменники-фантасти Європи» (представити твори Сергія та Марини Дяченків), «Маєстро інтелектуального детективу» (письменник Олексій Волков).

З метою залучення молоді до читання, популяризації кращих творів вітчизняної і зарубіжної літератури, знайомства з книжковими новинками традиційним стало проведення Тижня молодіжної книги в межах Всесвітнього дня книги і авторського права (23 квітня).

Підготовка Тижня вимагає пошуку нових форм роботи, передбачає участь письменників і творчої

молоді, застосування, по можливості, сучасних медіа-технологій.

Молодь має відчутти себе не пасивним глядачем на черговому «заході», а стати активним учасником культурної події. Тому найбільш доречними будуть відкриті діалоги з читачем про книги та молодіжне читання «Молоде покоління вибирає», дискусії, в ході яких молоді люди зможуть висловити своє ставлення до різних літературних жанрів, окремих книг та авторів.

Найбільш вдалим є проведення Тижня у формі тематичних днів, присвячених окремим жанрам, видатним датам і подіям року.

Рекомендуємо включати до плану проведення Тижня такі заходи: читацькі акції; цікаві неординарні книжкові виставки; творчі майстерні; книжкові кастинги; літературні дефіле; ярмарки читацьких думок; книжкові джеми для читачів-гурманів; літературні брифінги; інформаційні квести; літературні слаломи; творчі палітри.

Активною та плідною може стати робота літературних клубів та об'єднань, метою яких є ознайомлення та обговорення читачами творів переможців літературних конкурсів і лауреатів літературних премій, знайомство з творчістю нових вітчизняних та зарубіжних авторів («Недільні зустрічі», «Український сюжет», «До інтелектуального читання»); популяризація класичної літератури серед учнів старших класів та студентів за допомогою літературно-музичних композицій, поетичних вечорів («Дотик до класики»). Цікавими є засідання «Літературної кав'ярні», на яких збирається творча молодь і місцеві письменники та діляться літературними надбаннями.

Позитивний вплив на інтерес молоді до читання матимуть літературно-творчі конкурси, а саме: «Суперчитач року» за номінаціями «Читач-енциклопедист», «Обдарована особистість», «Фанат фентезі», «Прес-оглядач», «Містер детектив»,

«читач-романтик», «лицар історичного роману».

Конкурс «Книга в моєму житті» за номінаціями: «Книга і я - друзі» - конкурс творів, віршів і малюнків про улюблені книги для молоді; «Книга в моєму житті» - конкурс творів, міркувань про роль книги і читання для молоді; «Досліджуйте нові світи: читайте!» - конкурс реклами читання; «З любов'ю про бібліотеки» - конкурс есе, нарисів про роль бібліотеки в сучасному світі.

Для учнів шкіл, котрі відпочивають у літніх шкільних таборах, варто запровадити комплекс заходів «Літні читання»: медіа-шоу «Енциклопедія Всезнайки» (за наявності відповідного обладнання); цикл бібліографічних привалів «Візьми книги в табір»; книжкове шоу «Книжки дають нам крила»; енциклопедичний слалом «Книги, що знають все і трохи більше».

Створенню позитивного іміджу вашої бібліотеки сприятимуть рекламні виступи в навчальних закладах «Якщо ви не читаєте, ми йдемо до вас», огляди книжкових новинок у місцевій пресі.

Сьогодні вимагає від бібліотек виконання місії культурного посередника між молодим читачем і книгою. Головне, до чого треба прагнути сьогодні бібліотекам, - збільшення кількості молодих користувачів, які відчувають жагу до читання, книжкового голод, а також створення позитивного іміджу не тільки закладу, а й бібліотечного працівника. Саме від професійного рівня, людських якостей бібліотекаря та враження, яке він справляє на користувача, певною мірою залежить статус і роль юнацької бібліотеки в суспільстві. Тому необхідно прагнути реалізувати всі свої можливості, енергію та професіоналізм на користь своїм читачам, зробити бібліотеку найпривабливішим місцем для молоді, найкращою інформаційною фірмою.

Альона ТУРКОТ, завідувача відділом обслуговування ЦРБ.

СЦЕНАРІЙ

СЦЕНАРІЙ ДО ДНЯ ВШАНУВАННЯ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ ІНШИХ ДЕРЖАВ

«Гірка пам'ять: Афганістан болить у наших душах»

(До початку заходу звучить фонові музика).

Ведуча:

Свободу гор от банд спасая,
В гранит их крепкий на века,
- Строчу бессмертную вписали
мотострелковые войска.
Сурова воинская служба,
Опасны выстрелы во мгла,
Но крепче скал - народов дружба,
Во имя мира на Земле.

Ведуча:

Добрый день, дорогие гости! Сегодня у нас особый день - величье свято - Стрітення Господне, день, який за природним календарем ще іменують зустріччю зими з весною, а на історичному календарі - 15 лютого - день виведення радянських військ з Афганістану. Саме цей день для багатьох став днем, коли закінчився відлік великих втрат людських життів. Цей день і є закінченням афганської війни для неіснуючої вже сьогодні держави - СРСР. Тоді закрилася остання сторінка героїчного і трагічного літопису боїв. Перестали йти похоронки з Кандагара і Гардеса, Джелебада і Кабула. Правда про афганську війну... Вона різна. Здебільшого хвороблива і гірка. Афганська війна... брудна, ніким і нікому не оголошена... А хіба війни можуть бути чистими? Кожна із них несе смерть, інвалідність, одягає у смуток тисячі сердець, сповнена материнським довічним болем. У війни холодні очі. У війни свій відлік, своя безжалісна арифметика. Наша пам'ять назавжди увібрала в себе і береже імена і подвиги поколінь учасників Другої світової війни і назавжди прийняла новий біль афганських втрат. Афганська війна потребує глибокого осмислення. І немає такого електронного

засобу, сучасного комп'ютера, з якого можна було б почерпнути і винести всі уроки, політичні і військові, що необхідні для вирішення долі суспільства.

Ведуча:

Прийміть від щирого серця чудову пісню. (Худ. номер).

Ведуча:

Нехай пам'ять розповість, що було, як було і чи так це було. Запрошуємо на нашу сцену людину, яка пройшла через страшне пекло тих жалихливих днів. (Розповідь учасника бойових дій).

Ведуча:

Народна мудрість говорить: «Людина живе доти, допоки про неї пам'ятають». Знаю, що кожен той солдат, кожна родина тих, хто пройшов через страшне горнило Афгана, ніколи не зможуть забути про це. Афганська війна тривала двічі довше, ніж Велика Вітчизняна. У цій війні загинуло майже 15 тисяч осіб, 290 воїнів пропали безвісти. А скільки скалічених долів, втрачених мрій, пошкоджених планів на щасливе майбуття...

Хвилинка мовчання,

Хвилинка мовчання...

Послухай - і серцем почуєш в цей час, Як гомін струмка, як пташине ячання, - Здала голоси долітатають до нас. Ця мить - не прощання,

А вічне стрічання

Із тими, кого вже не стрінемо ми, Коли наступає хвилинка мовчання І в пам'яті нашій клекочать громи.

Схилюмо свої голови у хвилині мовчання перед світлою пам'яттю тих, хто віддав своє життя, увійшовши в безсмертя.

(Хвилинка мовчання).

Ведуча:

160 тисяч українців були в Афганістані в

ті роки, а вже тепер правдиво вважають, що це найбільша кількість учасників тих бойових дій від усіх республік тодішнього Радянського Союзу. Летіли в Україну «чорні тюльпани» з цинковими гробами. Україна втратила близько 4 тисяч молодих хлопців, 6 тисяч стали інвалідами, ще 72 - залишились у полоні або пропали безвісти. У гарячих пісках Афганістану загартувались серця і душі юнаків - учасників бойових дій. Афганську війну український народ засудив як несправедливу і жорстоку. Головний її урок полягає в тому, щоб Збройні Сили України ніколи не виконували таких завдань. А тих, хто брав участь в афганському пеклі, єднає мета - ніколи не допустити, щоб їхні діти, майбутні покоління не бравали участі у таких війнах. (Худ. номер).

Ведуча:

Низько вклоняємось батькам воїнів-афганців і на знак шани звучить пісня «Рідна мати моя», яка для українства стала уже своєрідним гімном материнської любові. (Звучить пісня «Рідна мати моя»).

Ведуча:

Ця війна прорвалася віршами і піснями: традиційними, світлими, мужніми (ведуча читає вірш «Афганістан»):

Афганістан - ти край війни і крові,
Тих молодих завзятих юнаків,
В котрих у грудях полум'я любові
Горить, допоки дух їх не долів.
Афганістан, проклятий ти батьками,
Всіх тих синів, котрих ти вербував.
Бо їх серця скривавлені ножами,
У кожному мить, як воїн помирав.
За що ж боролась, що там збодували?
Добробут, волю, Боже, це ж вуваль?
Прокляті битви, що життя ламали,
Несли в собі лиш сльози і печаль.

Афганські гори, кров'ю ви омита,
Тих юних тіл, що гинули в бою.
І ви - пекельні, горем оповиті,
А мертвим душам місце у раю.
Ви відчували запах смерті в битві
І кожен спраглий похід до життя.
Жага і віра сплетені в молитві,
Думки юнців, їх щире каяття.
Афганістан, твоя війна - це сльози
Братів, сестер і ледь живих батьків.
Жаллива спека і страшні морози
Навіки в пам'яті відважних юнаків.
Пройшли роки. Війну ж ту не забути,
Бо кожен воїн, що повернувся живим,
Згадає тих, кого не повернути,
Бо й вірний друг там загинув молодим.

Ведуча:

Бої закінчилися, а історія - вічна. Афганська війна в пам'яті людства ще буде жити довго, тому що її історія написана кров'ю солдатів і сльозами матерів. Покоління, обпалене її вогнем, як ніхто засвоїло військові і моральні уроки тієї героїчної і трагічної афганської війни. Ви, шановні, дійсно були миротворцями на тій війні, бо воювали не за гроші, а чесно виконували свій священний обов'язок - захист рубежів Вітчизни.

О, скільки було подвигів на светі,
Они уже в преданья отошли,
Из уст в уста их повторяют дети
На всех материках родной Земли.
Но из всего того, о чем мы слышим,
И из того, что мы вершим пока,
Солдатский подвиг я считаю высшим
И самым бескорыстным на века!

Ведуча:

На цьому нашу зустріч завершено, бажаємо присутнім міцного здоров'я, злагоди та добробуту у родині, чистого мирного неба та ясного сонця! До побачення та всього вам найкращого!